

Merkittävien hankintojen hankintaprosessin kehittäminen

Aluehallitus 09.02.2026
1622/02.08.00/2026

Valmistelija toimialajohtaja Jussi Savola, puh. 040 330 5512,
jussi.savola(at)omahame.fi

Selostus Kanta-Hämeen hyvinvointialueen hallintosäännön 10 §:n 5 momentin 15-kohdan mukaan aluehallitus päättää hankinnoissa noudatettavista yleisistä periaatteista ja hyväksyy kalenterivuodelle hankintasuunnitelman. Kuluvaan vuoteen koskeva hankintasuunnitelma on hyväksytty aluehallituksessa 15.12.2025 § 453. Hankintasuunnitelmassa hankinnoista esitetään hankinnan kohteen lyhyt kuvaus sekä arvio hankintalain mukaisesta kokonaisarvosta, joka on laskettu neljän vuoden ennakoidun kokonaisarvon perusteella.

Hankintasuunnitelman hyväksymistä koskevassa päätöksessä on edelleen todettu, että hankintasuunnitelmaa päivitetään tarvittaessa ja että aluehallitus päättää, mitä hankintasuunnitelman sisältämiä hankintoja se haluaa erityisesti seurata tai mitkä hankinnat tulee tuoda aluehallitukselle erikseen tarkempaan käsittelyyn. Näitä hankintoja koskevat esitykset valmistellaan toimialoilla ja tuodaan aluehallituksen käsiteltäväksi.

Aluehallitus on hyväksynyt 15.12.2025 § 454 hankintaohjeen, jossa on linjattu, että aluehallitus hyväksyy vuosittain hankintasuunnitelman ja että hyväksytyn hankintasuunnitelman mukaisia hankintoja ei tuoda erikseen aluehallituksen käsiteltäväksi, lukuun ottamatta erityisen merkittäviä hankintoja, ellei aluehallitus toisin päättä. Hankintaohje jättää siten aluehallitukselle hankintavallan määrittellä, mitkä hankinnat ovat erityisen merkittäviä ja edellyttävät erillistä ja laajempaa ohjausta.

Hallintosäännössä hankintoja koskeva toimivalta on jaettu euromääräisesti siten, että:

- aluehallitus päättää yli 10 M€ arvoisista tavara- ja palveluhankinnoista,
- hyvinvointialuejohtaja päättää enintään 10 M€ arvoisista tavara- ja palveluhankinnoista ja
- toimialajohtajat päättävät enintään 1 M€ arvoisista tavara- ja palveluhankinnoista.

Nykyisen ohjeistuksen perusteella tilanne on käytännössä se, että jos yli 10 M€ arvoinen hankinta sisältyy hyväksyttyyn hankintasuunnitelmaan, aluehallitus ei ilman erillistä päätöstä osallistu kyseiseen hankintaprosessiin, vaan sen rooli painottuu hankintapäätöksen tekemiseen. Tällöin aluehallituksen rooli ja asema jää pitkälti muodolliseksi päätöksentekijäksi, vaikka kyse on hyvinvointialueen talouden, toiminnan ja palvelurakenteen kannalta kaikkein merkittävimmistä hankinnoista.

Hankinnat muodostavat merkittävän osan hyvinvointialueen taloudenhoitoa ja vaikuttavat keskeisesti palvelutuotannon rakenteeseen, kustannuskehitykseen, markkinoiden toimintaan sekä pitkän aikavälin sitoumuksiin. Tämän vuoksi on perusteltua vahvistaa aluehallituksen roolia hankintaprosessissa kaikkein suurimmissa ja vaikutuksiltaan merkittävimmissä hankinnoissa.

Yli 10 M€ arvoisia hankintoja on hyvinvointialueen hankintatoimessa lukumäärällisesti rajallinen määrä. Tämän vuoksi niiden käsitteleminen aluehallituksessa jo valmisteluvaiheessa on hallinnollisesti toteuttamiskelpoinen ja tarkoituksenmukainen ratkaisu. Samalla se mahdollistaa sen, että aluehallitus voi aidosti osallistua hankintaprosessiin eikä ainoastaan muodollisesti hyväksyä valmisteltuja ratkaisuja.

Tässä yhteydessä on perusteltua linjata, että kaikki yli 10 M€ arvoiset hankinnat ovat hankintaohjeessa tarkoitettuja erityisen merkittäviä hankintoja. Näin hankintaohjeen ja hallintosäännön välinen suhde täsmennetään johdonmukaisella tavalla ja aluehallituksen rooli hankintaprosessissa vahvistuu.

Käytännössä tämä tarkoittaa, että toimialojen tulee valmistella kaikista yli 10 M€ arvoisista hankinnoista erillinen esitys, jossa kuvataan mm.:

- hankinnan tavoitteet ja strateginen merkitys,
- keskeiset periaatteet ja toteuttamistapa,
- alustava aikataulu ja kustannusarvio
- vaikutukset toimintaan, talouteen ja palvelurakenteeseen.

Tämä esitys tuodaan aluehallituksen käsiteltäväksi ennen hankintamenettelyn käynnistämistä. Hankintamenettely voidaan käynnistää vasta sen jälkeen, kun aluehallitus on hyväksynyt hankinnan keskeiset periaatteet ja suuntaviivat.

Menettely vahvistaa aluehallituksen roolia hankinnoissa, parantaa päätöksenteon läpinäkyvyyttä ja varmistaa, että kaikkein merkittävimmät hankinnat ovat alusta lähtien linjassa hyvinvointialueen strategisten ja taloudellisten tavoitteiden kanssa.

(JS)

Toimivallan peruste

Kanta-Hämeen hyvinvointialueen hallintosääntö 10.5 § 15 kohta

Hyvinvointialuejohtajan päätösesitys

Aluehallitus päättää

1. että kaikki yli 10 M€ arvoiset hankinnat ovat hankintaohjeessa tarkoitettuja erityisen merkittäviä hankintoja;
2. että kaikista yli 10 M€ arvoisista hankinnoista tulee jatkossa laatia erillinen esitys aluehallitukselle ennen hankintamenettelyn käynnistämistä;
3. että esityksessä tulee kuvata mm. hankinnan strateginen merkitys, toteuttamistapa, keskeiset periaatteet ja tarjousten alustavat vertailuperusteet, alustava kustannusarvio ja vaikutukset toimintaan ja talouteen;
4. että hankintamenettely voidaan käynnistää vasta sen jälkeen, kun aluehallitus on hyväksynyt tällaisen hankinnan periaatteet ja suuntaviivat ja
5. todeta, että linjauksen tarkoituksena on vahvistaa aluehallituksen roolia hankintaprosessissa, parantaa ennakoivaa päätöksentekoa sekä varmistaa merkittävien hankintojen johdonmukaisuus hyvinvointialueen strategisten ja taloudellisten tavoitteiden kanssa.

Päätös

Täytäntöönpano

Päätösote / hankinta- ja laadunhallintajohtaja Jouni Sakomaa,
hankintapäällikkö Mikko Tuomas sekä toimialajohtajat Satu Ala-Kokko,
Jarmo Lappalainen, Jorma Haapanen, Marika Paasikoski-Junninen, Petri
Talikka ja Jussi Savola

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimus